

Voor- en nadelen van de Cito-toets

In februari van elk schooljaar maken de leerlingen uit groep 8 een Cito-toets. Deze toets wordt gebruikt om het instapniveau te bepalen van de leerling voor het vervolgonderwijs.

De Cito-toets kent een score van 501 tot en met 550.

In het NRC van 7 maart 2006 meldt Mark Duursma: "In 2006 jaar heeft ruwweg 50 procent van de kinderen die de Cito-toets gemaakt heeft, het advies gekregen voor het VMBO, ongeveer 31 procent voor de havo en 19 procent voor het vwo. Het aantal leerlingen dat niet deelneemt aan de Cito-toets neemt de laatste paar jaar toe. In Amsterdam ging het vorig jaar om 23 procent van alle achtstegroepers, in 2003 was dat nog 17 procent. In twee westelijke stadsdelen, Geuzenveld/Slotermeer en Bos en Lommer, ging het zelfs om respectievelijk 35 en 32 procent niet-deelnemers. De school heeft al bepaald dat zij het reguliere vervolgonderwijs niet aankunnen. Zij zijn 'zorgleerlingen': ze gaan naar het praktijkonderwijs of naar het VMBO met 'leerweg ondersteunend onderwijs' (LWOO)."

Door kinderen uit te sluiten van de Cito-toets worden kinderen gestigmatiseerd. Ze zijn te dom om mee te doen, wordt er gezegd. De vragen zouden te moeilijk voor ze zijn. Indien dit zo is dan zou je kunnen denken aan een aangepaste toets of aan het oprekken van de schaal naar een 100 puntsschaal. Het stigmatiseren van kinderen op de basisschool heeft een verlamrend effect op de prestaties van deze leerlingen in het voortgezet onderwijs.

Tegenstanders van de Cito-toets beweren dat er getraind wordt op de Cito-toets. Is dat zo erg? Leren kinderen hier niet ook van? Andere tegenstanders beweren dat het slechts om een moment opname gaat. Een goed leerlingenvolgsysteem geeft eigenlijk al de gewenste informatie. Dat mag dan zo zijn, maar het vergelijken van individuele- en ook schoolprestaties met een landelijk gemiddelde, geeft een indicatie over de kwaliteit van het onderwijs en het niveau van het individuele kind. Daarnaast kan de uitslag inzicht geven of er sprake is van een disharmonisch profiel. De nadelen wegen niet op tegen de voordelen. Het is meer de wijze waarop je met de Cito-score omgaat die aan kritiek onderhevig is.

Op mijn school gebruiken we deze toets als één van de indicatoren voor toelating. Daarnaast blijft het advies van de leerkracht groep 8 belangrijk en de wens van de ouders.

Ik heb een onderzoekje gedaan naar de voorspellende waarde van de Cito- toets op mijn school. Ik heb gekeken naar de Cito-score en naar de leerweg waar de kinderen in klas 3 van het VMBO zitten.

De toelatingsnorm is : Cito-score

Basisberoepsgerichte leerweg : < 521

Kaderberoepsgerichte leerweg : 521 - 531

Theoretische leerweg : 532 – 541

Tabel: Met welke Cito-score zitten VMBO-leerlingen in klas 3. Cursusjaar 2003/2004

	<532	532-541	>541
Theoretische leerweg TL N=46	21.7	58.7	19.6
	<521	521-531	>531
Kaderberoepsgerichte leerweg KB N=80	12.5	55.0	32.5
	<521	>520	>531
Basisberoepsgerichte leerweg BB N=59	32.2	45.8	22.0

Uit de tabel blijkt o.a. dat 21.7 % van de leerlingen met een Cito-score < 532 zijn opgestroomd naar de TL en dat de afstroom uit de HAVO 19.6% is. De op- en afstroom houden elkaar in het evenwicht. Ca. 60% van de leerlingen had een Cito-score die past bij een TL-indicatie. In de kaderberoepsgerichte leerweg is dit 55% en in de basisberoepsgerichte leerweg is dit slechts 32%. In de basisberoepsgerichte leerweg blijkt ca 68% van de leerlingen te zitten met een Cito-score > 520. Dit geeft dus een enorme afstroom weer.

Is de voorspellende waarde van de Cito-toets nu zo slecht, of doet onze school het niet goed? Nader onderzoek naar het advies van de leerkracht van groep 8 heb ik uitgevoerd, maar blijft buiten het kader van deze notitie. Ondanks deze teleurstellende constatering blijf ik voorstander van deze Cito-toets. Alleen al het feit dat ik op mijn school op basis van dit simpele onderzoekje een goed gesprek kan voeren over de kwaliteit van ons onderwijs – halen wij het beste uit de kinderen – is een onderbouwing hiervan. Meten is weten is voor mij meer dan een slogan. Een landelijke vergelijking is mogelijk en ik zou dat laatste gegeven enorm missen indien we de Cito-toets zouden afschaffen.

Reinder Vrielink
Maart 2006